

TERTIUS LIBER con-
tinet de diuinarum domo-
institutione & cultu. & ho-
nore. De decimis & oblatio-

nibus. & iusticiis singulorum. & qui li-
bri infacro catalogo recipiant. qui
uero apocriphi. & quando apponendi
sunt.

LIBRI.

INCIPIUNT CAPITULA TERTII

- I.** Quid sit ecclesia.
- II.** De primitiua ecclesia. debant.
- III.** Quod sacerdotes agros quos uendere so-
lebant ad comune utilitate ecclesie tra-
- IIII.** Quo tempore uiri religiosi se ipsos domino
consecrauerunt. edificantes basilicas in suis
fundis. & di. ecclesie licentiam tribuit.
- V.** Quod estantur primi imperatores fabricari
- VI.** Vt nullus ecclesiam aedificet. nisi ille cui
epi loci locum designauerit.
- VII.** De illo qui in suo p̄dio ecclesiam aedifica-
re desiderat.
- VIII.** Vt omnes ecclesie nulli epi potestate sint.
in cui territorio positae sunt.
- IIII.** Vt antiquae ecclesie iusticiis earum p̄p̄i
nouas non spoliemur.
- X.** De ecclesiis & altaribus ubi aliqua dubitatio
est de consecratione ut consecrentur.
- XI.** Si altare motu fuerit. denovo ecclesia
consecratur.
- XII.** Si ecclesia molata fuerit. iterum conse-
- XIII.** Vt ecclesiam ubi pagani sepultus est.
non liceat dedicari.
- XIIII.** Vt in ecclesia in qua cadauera sepulta s̄.
altare consecrare non liceat.
- XV.** Vt loca semel dedicata. perpetuo sic
permaneam.
- XVI.** De locis dudum sacralis. & nunc neglectis.
ut iterum reformentur.
- XVII.** Vt nullus aliud altare erigere presumat.
nisi qd ab ep̄o consecratum est.

- XVIII.** Vt energumini ecclesiarum pauperum
- XVIII.** De monasteriis semel consecratis. Querrant.
- XX.** De illis qui dotem ecclesie sibi uendica-
re presumunt. An debeant.
- XXI.** De ecclesiis destructis quomodo restaura-
- XXII.** Quod in una t̄minatione plures baptis-
males ecclesie esse non possunt.
- XXIII.** Vt regularia monasteria nec uendi. nec
comutari poss. nisi cu alio monasterio.
- XXIII.** Vt liceat alicui uni ecclesie terram. nisi
cambiat uertere ad aliam.
- XXV.** Vt altaria nisi sint lapidea. crisinate
non consecrentur.
- XXVI.** Vt monasterium ad meliorandum in
alium liceat ponere locum.
- XXVII.** Vt sine missa ecclesia non debeat dedicari.
- XXVIII.** Vt ep̄s nomen p̄bibeat ecclesiam ingre-
di. & audire uerbum dei.
- XXVIII.** Vt p̄p̄s qui eueniat admissam. ante
quasiuat nondiscadat.
- XXX.** De illis qui ecclesiastica habent beneficia.
- XXXI.** De ecclesiis apud barbaros constitutis.
- XXXII.** De ecclesiis arrianorum.
- XXXIII.** De dioecesanis ecclesiis destitutis.
- XXXIII.** Qualiter destituta ecclesia alteri ecclesie
recte coniungere ualeat ep̄s.
- XXXV.** Vt picture in ecclesia fieri non debeant.
- XXXVI.** Item de pictura.
- XXXVII.** Vt non p̄ debito ep̄s de consecranda ecclesia
munus aliquod requirat.
- XXXVIII.** Vt ecclesiam in qua cadauera infidelium
sepulta sunt. sanctificare non liceat.
- XXXVIII.** De lignis dedicate ecclesie. ad quos
usus uerti debeant.
- XLI.** Quid ep̄s agendum sit. si plures here-
des de una contenderint ecclesia.
- XLI.** De eadem re.
- XLI.** De ecclesiis inter heredes diuisis. s̄as.
- XLI.** Vt singuli p̄bri. singulas habeant eccle-
- XLI.** De eadem re.

Lambach XVI fol. 51r

tantia romane locutionis infringendo lingua
ut sup̄fati sum⁹ baptizans dixiss⁹ · n̄ possum⁹ con
sentire ut denuo baptizem⁹ · quia qd tua bene corp⁹
nū habet sc̄a firmitas · q̄cūq; baptizat⁹ fuerit abbe
re dicit⁹ in noīe patris · filii · sp̄s sc̄i · nullom̄ rebap
tizari debet · s̄ p̄ sola man⁹ impositione purgari
debet · nā sc̄issime fr̄ · sita ē ut nob̄ relatu⁹ ē · n̄
ampli⁹ att̄ illis p̄dicē aliqd̄ huiusm⁹ · s̄ ut sc̄i pa
tres docent & p̄dicant · tua sc̄itas studeat cōserua
re : **De illis qui habent aliquā dubitationē**

S in nulla existant **baptismatis** · ut rebaptizent⁹ ·
indicia in p̄pinq; aut familiares · nulla intēde
ricos · aut uicinos · quib; hi de quib; querit⁹ bap
tizati fuisse doceant⁹ · agendū ē · ut renascantur ·
nē manifeste peccat⁹ · Inq; qd nō ostendit⁹ gestum ·
ratio nō sinit ut uideat⁹ iteratū · Quiaū poss⁹ memi
nisse qd ad eccl̄am ueniebant cū parentib; suis ·
poss⁹ recordari · an qd eor⁹ parentib; dabatur
acceperint · S̄ si hoc etiā ab ipsa memoria
alienū ē · cōferendū eis uidet⁹ · qd collatū ēē
nescit⁹ · q̄ n̄ temeritas int̄uenit p̄sūptionis ubi ē
diligentia p̄secutus ; **cos n̄ ēē baptizatos** ·
de infantib; si cēstos testes n̄ possunt habere ·

I tē placuit de infantib; quoties n̄ inueniunt⁹ tes
tes certissimi q̄ eos baptizatos ēē testent⁹ sine
dubitatione · neq; ipsi s̄ p̄c̄atē traditis sibi
sacramētis ydonei respondere · absq; ullo serui
pulo ēē eos baptizandos · ne ista trepidatio
eos faciat sacramētor⁹ purgatione priuari ·
Hinc enī legati maurorū fr̄s nr̄os cōsuluer⁹ · q̄
multos tales ab barbaris redimunt ;

De p̄bris p̄ quor⁹ negligentia sine baptismo
P erpendant p̄bri quanti diseri **aliq; mortui fuerit** ·
minis sit · animas innocentū p̄ eor⁹ negligentia
aregio di excludi · Si enī gaudiū ē in celo sup
uno peccatore poenitentia agente · qd putas
quanta ira & indignatio erit sup̄ his · q̄ p̄suā
negligentia ianuās paradysi innocentib; clau
ditur · Et ideo p̄bri sūma diligentia caueant
ne animas · p̄ quib; sanguis xp̄i effusus ē · p̄suā

incuriā accelesi beatitudine separent · s̄ si
qd absit euenierit · graui poenitentie luctu dubi
uitē suē se submittat · p̄ cui euenierit neglectus ;

It nullus p̄br in p̄p̄a p̄uina cuiq; infirmo

Q uicūq; p̄br in **baptismū denegare** p̄sumat ·

p̄p̄ia p̄uina · aut in alia · t̄ ubi cūq; inuenit⁹

fuerit cōmendatū sibi infirmū baptizare

noluerit · t̄ p̄ intentione itineris · t̄ de aliqua

excusatione · & sic sine baptismo mortū · depo

natur⁹ · **De illis qui denuo baptizati sunt** ·

H is u⁹ de quib; similiter dilectio tua nos credidit

cōsulendos · qd ad iterandū baptismū t̄ mēu

coacti · t̄ errore traducti s̄ · & nē se c̄tra catho

lice fidei sacramētū egisse cognoscunt · ea est

custodienda moderatio · qua in societatē nr̄am

n̄ nisi p̄ poenitentie remediū · & p̄ impositionē

episcopalis man⁹ cōmunionis recipiant ueri

tatē · Tēpore aut̄ poenitudinis habita modera

tione tuo cōstituenda iudicio · p̄ut cū eor⁹ ·

animos inspexeris ēē deuotos · paritq; etiā

habentes a c̄tatis senilis int̄itū · & p̄culor⁹

quorūq; cōgritudinū respicientes necessitates ·

In quib; si quis ita grauit⁹ urgat⁹ · ut dum

adhuc penitē & de salute ipsi despiciet⁹ ·

oportet ei p̄ sacerdotale sollicitudinē com

munionis gr̄a subueniri ; **baptismi gr̄a defestur** ·

De hoc si paruulus egrotans ad quēlibet p̄br

S i paruulus egrotans · ad quēlibet p̄brox bap

tismi gr̄a decui⁹ libet parrochia allat⁹ fuerit ·

ei baptismi sacramētū nullom̄ denegatur ·

Si q̄s hoc mun⁹ p̄c̄enti cedere detrectauerit ·

& ille paruulus absq; baptismi gr̄a mortuus

fuerit · nouerit se ille q̄ cū n̄ baptizauit ·

p̄ ei anima rationē redditurū · & ap̄ syno

dū acerrime corrigendum ·

De his q̄ bis t̄ ter baptizati sunt ·

O qd qdā de plebe bis aut ter ab ep̄is ignoran

tib; tam eisd̄ ep̄is cōfirmant⁹ · Unde nobis

uisū ē eandē cōfirmationē · sic nec baptis

mū iterari minime debere · quia bis · uel

Lambach, Carl XVI fol. 67r